

VOGELS IN ONZE STREEK

broedseizoen 2009 en waarnemingen van 1 juni tot 31 augustus 2009

Vorig jaar was deze rubriek voor de eerste keer vooral gebaseerd op de website [waarnemingen.be](http://www.waarnemingen.be). Het leverde toen nog niet de verhoopte aantallen op. Voor dit artikel verwerkten we echter al meer dan 11.000 gegevens, ingediend door een 70-tal vogelkijkers.

2009 zullen we als broedseizoen vooral onthouden met het eerste broedgeval voor de **Slechtvalk**, wat op 1 juni 2009 aanleiding gaf tot een waarnemingsevenement op de brug over de Leie te Harelbeke met een 80-tal bezoekers. Ook het **Woudaapje** broedde weer in de Gavers, iets wat toch nog steeds als opzienbarend mag worden beschouwd. Verder viel ons nog op dat de **Buizerd** nooit méér broedde dan in 2009 en dat we weer eens een broedgeval van **Grauwe Gors** hadden.

Toch nog een oproepje aan alle waarnemers om attent te zijn voor broedgevallen van eender welke soort en ze duidelijk als broedgeval in te geven in [waarnemingen.be](http://www.waarnemingen.be). Zo proberen we waarheidsgetrouwe trends te kunnen ontdekken

Als je interesse hebt om één of meerdere groepen vogels te beschrijven voor deze rubriek, dan kan je een mailtje sturen naar yann@ferynjan.be.

Als je over een pc beschikt, kun je je losse gegevens intikken op www.waarnemingen.be. Een handleiding hiervoor vind je op het natuurforum (<http://www.natuur-forum.be/phpBB3/viewtopic.php?f=70&t=7116>).

Op onze website [vwg.natuurkoepel.be](http://www.vwg.natuurkoepel.be) vind je een door-te-sturen-soortenlijst, naast een gedetailleerde statuslijst van alle ooit in Zuid-West-Vlaanderen waargenomen vogelsoorten.

Vogelsoorten waar **bahc** bij staat vermeld, daar dient de waarnemer een verslag voor op te stellen of minstens een registratie te doen aan het Belgisch Avifaunistisch Homologatiecomité. U kunt een homologatieformulier opvragen bij Luc of op het internet (www.bahc.be).

FUTEN en AALSCHOLVERS (free)

DODAARS. Dodaarsjes hebben gebroed in de zandwinningsput te Harelbeke (2 kp) en de Gavers te Harelbeke (2 kp). *dby,gou,e.a.*

FUUT. Op 25.07 werd een minimum van 19 koppels Fuut met jongen vastgesteld op de Gavers. *gou*

GEORDE FUUT. Georde Futen werden tussen 07.06 en 15.08 regelmatig gezien in de Gavers te Harelbeke, met een maximum van 2 ex. op 08.08. Elders werd de soort gezien aan de vijver Vandecasteele in Aalbeke-Marke (1 ex. op 15.07).
bay,ddd,fey,chw,hoy,gou

AALSCHOLVER. Nieuw dit jaar was de broedpoging van een koppel Aalscholvers. Halverwege april begonnen twee onvolwassen vogels aan de bouw van een nest in een dode boom op het eilandje in de Gavers. Na een drietal weken was het nest echter verdwenen. *gou e.a.*

REIGERS en OOIEVAARS (free)

ROERDOMP. Bijzonder was een juniwaarneming van een Roerdomp in Harelbeke. Op 12.06 vloog een vogel boven het reservaat van de Gavers. Ook in augustus was er hier een opmerkelijke waarneming op 08.08. Vanaf 23.08 kregen we regelmatig gegevens van deze soort, wat wijst op najaarstrek. *rbi,gou.*

WOUDAAP. Naar jaarlijkse gewoonte broedde deze zeldzame reiger opnieuw in onze streek. 2 vrouwtjes (met hetzelfde mannetje) brachten resp. 3 en 2 jongen groot. Tijdens de tweede broedronde werden nog eens 2 juvenielen gezien.

BLAUWE REIGER. Net zoals het jaar voorheen kwamen 74 koppels Blauwe Reiger tot broeden in het Reigerbos aan de Gavers te Deerlijk. *med à tgh*

GROTE ZILVERREIGER. Van 09.07 tot 16.07 pleisterde een Grote Zilverreiger in de Scheldevallei te Avelgem. *dzf,chw,luc baekelandt*

OOIEVAAR. Op 07.07 werd een pleisterende Ooievaar gezien in Gullegem. *lit*

ZWANEN en EENDEN (dirk)

KNOBBELZWAAN. De soort kwam minstens in de Gavers, aan de Leie te Wevelgem en aan coupure Deweer te Avelgem (telkens 1 kp) tot broeden.

BERGEEND. Resp. 1 à 2, 1 en 1 kp broedden langs de oude spoorweg te Spiere, langs de Keibeek op de grens Kortrijk-Zwevegem en aan de weidepoel aan Bergelen. Langs de Schelde werd er minstens gebroed te Spiere-Warcoing (5 kp), Outrijve en Waarmaarde.

MANDARIJNEEND. Op 04.06 zat 1 ex. op de Schelde te Spiere en net als in 2008 verbleven meerdere vogels een tijd lang langs de oude spoorweg te St-Denijs tijdens de maand augustus (6 ex.).

KRAKEEND. Resp. 1 en 2 koppels kwamen tot broeden resp. in de Rijtgracht te Avelgem en aan Waarmaardecoupure. Mogelijks vond er ook een broedgeval plaats aan de bekkens te Avelgem-Escanaffles.

WINTERTALING. Geïsoleerde zomerwaarnemingen: 1 ex. aan de kleiput in de Pontestraat te Marke op 03.06 en 1 ex. in de Gavers op 24.06. *dey,bur,vivianelootens.*

ZOMERTALING. Op 01.06 zat een m. Op de Gaverplas en op 21.06 vloog een koppel weg vanaf een zijarm van de Spierebeek in het grensgebied Kooigem - Spiere.

SLOBEEND. Geïsoleerde zomerwaarneming: 1 ex. in de Gavers op 05.07. *ber,rbi,gou.*

TAFLEEND. Tijdens de zomer werd deze soort enkel gezien in de Gavers (gehele duur van de periode, max. 12 ex. op 29.07) en eenmalig op de Schelde te Spiere (4 ex. op 07.06).

KUIFEEND. Er werden broedgevallen vastgesteld (1 kp tenzij anders vermeld) aan de oude Leie-arm (oost) te Wevelgem (2 kp), op de Schelde te Avelgem, Spiere, Helkijn en Bossuit en aan de Kleiput in de Pontestraat te Marke (2 kp), alles bij elkaar een verre van slecht resultaat.

WITOOGEEND. Er was een gemengd broedgeval in de Gavers (vrouwje Witoogend met mannetje Kuifeend), waar niettemin ook af en toe een m. werd gezien. Voorts was er nog een waarneming van 2 ex. in het Scheldegebied te Spiere op 06.06.

ROOFVOGELS (yann) **en UILEN** (free)

WESPENDIEF. Er werden geen broedgevallen vastgesteld in onze regio. Toch werd de soort heel de zomer regelmatig gezien. Mogelijk was er een broedgeval in de buurt van de regio (Mater ? Ronse ? Kluisbos ?). Maar er overzomerden ongetwijfeld een paar Wespendien fulltime in de regio. Zo waren er opvallend veel waarnemingen in het interfluvium, soms gelinkt aan een bos (Bellegembos, Bossuitbos).

BRUINE KIEKENDIEF. In de omgeving van Sint-Denijs overzomerde de soort opnieuw. Op een slaappleats werden verschillende ex. opgemerkt, aanvankelijk 4 à 6 ex. van 12.07 tot 15.08, maar dan 11 ex. op 16.08, 9 ex. op 26.08, 5 ex. op 31.08, waarna de slaappleats stilaan uitstierf met de najaarstrek. *ddd.*

BLAUWE KIEKENDIEF. Op 28.07 kwam een juv. Blauwe Kiek slapen in Kooigem, samen met een m. Bruine Kiek. Op 02.08 waren er 2 juv. aanwezig op een slaappleats in Sint-Denijs. Een juv. dier werd regelmatig gezien de rest van de maand augustus in de regio Sint-Denijs - Kooigem.

HAVIK. Op 14.08 vloog een Havik naar NO boven de telpost van Kooigem. *dse.*

SPERWER. We ontvingen broedgegevens uit Anzegem (2 kp), Bellegem, Deerlijk (1 à 2 kp), de Gavers (3 kp), Gullegem (1 à 2 kp), Heestert, Helkijn, Heule (2 kp), Ingooigem, Kortrijk (minstens 2 kp), Kuurne (2 kp), Marke, Moen (2 kp), Ooigem, Stasegem, Vichte, Wielsbeke en Zwevegem.

In totaal komen we dit jaar dus aan minstens 25 à 27 kp, zowat evenveel als in 2007 dus (23 à 25 kp), maar toch een stuk minder dan in het beste jaar 2006 (31 à 37 kp).

BUIZERD. De soort broedde zeker of waarschijnlijk te Anzegem (2 à 3 kp), Avelgem, Deerlijk, in de Gavers, te Heestert en te Vichte. Mogelijk was er nog een broedgeval in of rond Hulste, Ooigem, Sint-Denijs, Tiegem en Heulebos. 7 à 13 koppels is een nooit gezien aantal, mogelijk in de hand gewerkt door het consequent doorsturen sinds het gebruik van waarnemingen.be. Vorige bestjaren waren 2005 (4 à 8 kp) en 2008 (7 à 9 kp).

TORENVALK. De soort broedde minstens te Avelgem (2 kp), Bellegem, de Gavers, Heule, Hulste, Ingooigem, Kortrijk (1 à 2 kp), Kuurne, Ooigem, Sint-Denijs, Vichte (2 kp) en Zwevegem. Mogelijk was er ook een broedgeval te Tiegem. We telden dus 14 à 16 kp. Dit was wel een strikt minimum, gezien solitair jagende vogels niet werden meegeteld als mogelijke broedvogels. In 2003 waren er 23 à 32 koppels Torenvalk.

BOOMVALK. De soort broedde te Avelgem, in de Gavers, te Heestert, Kortrijk, Ooigem, Otegem, Vichte en Zwevegem. Mogelijk waren er ook nog broedgevallen te Bavikhove, Bellegem, Sint-Denijs, Heule en Wevelgem. We telden dus 8 à 13 kp. De beste jaren ooit waren 2007 met 14 à 22 kp en 2001 met 11 à 23 kp.

SLECHTVALK. Dit jaar broedde voor het eerst een koppel Slechtvalk in Zuid-West-Vlaanderen. In een nestkast op een schoorsteen van de elektriciteitscentrale van Harelbeke brachten de vogels 4 jongen groot. Er werd voor het eerst een donsjong opgemerkt op 04.05. Vlakbij onze regio waren er nog twee broedgevallen : één op de elektriciteitscentrale van Ruien en één op de fabriek aan de Schelde te Warcoing (telkens 2 juv.).

KERKUIL. Door de Kerkuilenwerkgroep werden zekere broedgevallen vastgesteld in Avelgem, Bavikhove (mislukt), Desselgem, Ingooigem, Kuurne en Moen. Verder waren er waarnemingen en/of sporen van Kerkuilen in Hulste, Vichte, Kerkhove, Bellegem, Otegem, Tiegem en Gullegem.

OEHOE. Op 15.06 werd een Oehoe gezien in een met klimop begroeide haagbeuk in Paters Mote te Kortrijk. Het gaat hier meer dan waarschijnlijk om een ontsnapt exemplaar. *dbt,fey*

RANSUIL. Dit jaar waren er 4 zekere broedgevallen : in Moen, Spiere en 2 in Avelgem. Daarnaast eenmalige waarnemingen in Vichte, Harelbeke en Ooigem. Ter vergelijking: in topjaar 2005 waren er 20 broedkoppels.

BOSUIL. De soort broedde waarschijnlijk te Avelgem, Sint-Denijs en mogelijk ook in Tiegem. *dzf,ddd,cbf*

HOENDERACHTIGEN (free)

KWARTEL. De soort broedde opnieuw in het akervogelgebied Zwevegem - Sint-Denijs - Moen - Kooigem. Het juiste aantal broedkoppels is moeilijk in te schatten. Daarnaast waren er ook waarnemingen in Anzegem, Harelbeke, Ingooigem, Kortrijk, Kuurne, Ledegem en Moorsele.

WATERRAL. De Waterral heeft gebroed in de Gavers te Harelbeke en mogelijk ook in de Rijtmeersen in Avelgem en in het Keibeekbekken te Kortrijk. *gou,chw,rbi,ddd,fey,e.a.*

STELTLOPERS (dirk)

SCHOLEKSTER. Er werd met zekerheid gebroed te Ingooigem, in de buurt van de Gavers en in een bietenakker te Sint-Denijs. Het is goed mogelijk dat het werkelijk aantal broedgevallen iets hoger lag, maar het is lastig een patroon te ontdekken in de vele waarnemingen die binnenkwamen.

KLEINE PLEVIER. De waarnemingen wijzen op mogelijke broedgevallen aan de kleiput in de Pontestraat te Marke en de weidepoel in Bergelendomein. In het Kasselrijbeekbekken te Vichte werd een broedpoging genoteerd. Het nest werd verlaten.

WATERSNIP. Op 21.06 was een Watersnip aanwezig aan Kasselrijbeekbekken te Vichte. *gou,chw.*

GROENPOOTRUITER. Zomerwaarneming: op 14.06 pleisterde een vogel aan Kasselrijbeekbekken te Vichte. *dco.*

STERNS en MEEUWEN (dirk)

ZWARTKOPMEEUW. Op 25.06 foerageerde een adulte Zwartkopmeeuw op een akker te Spiere en op 05.07 was een juveniele vogel kortstondig aanwezig in de Gavers. *cll,gou,ber.*

VISDIEF. Van 02.06 tot 06.07 werden Visdiefjes opgemerkt in de Gavers te Harelbeke (max. 5 ex. op 26.06).

OVERIGE NIET-ZANGVOGELS (free)

IJSVOGEL. Er kwamen koppeltjes tot broeden aan de Coupure Deweer te Avelgem, de Gavers te Harelbeke en de Oude Leiearm in Ooigem. Verder waren er waarnemingen te Kuurne, Waregem, Kerkhove, Wielsbeke en Desselgem.

KLEINE BONTE SPECHT. Er waren slechts twee waarnemingen: op 30.06 een dood exemplaar te Otegem en een roepende vogel in Rollegem op 15.07. *Willy Vandersteene,ddd*

ZANGVOGELS (dieter)

OEVERZWALUW. Aan de prairiecoupure te Avelgem kwam 1 kp met zekerheid tot broeden. Voor het tweede opeenvolgende jaar bereikten ons geen broedgegevens van de Bergelenput te Gullegem. *chw,dee,dzf.*

HUISZWALUW. In Anzegem werden bij een volledige telling 38 kp geteld (2008: 45kp) en 12 kp in Harelbeke. Aan hoeve 't Jolke te Heestert werden 82 bezette nesten geteld (2008: 71 kp) en in Sint-Denijs aan het bedrijf Verhelst werden 62 kp geteld (2008: 59 kp). Kleinere concentraties: 12 kp te Bossuit, 17 kp te Zwevegem, 22 kp te Kerkhove, 12 kp aan 't sas te Ooigem, 9 kp te Heule, 7 kp te Kortrijk en telkens 1 kp te Wevelgem en Deerlijk. *gou,ber,ddd,dee,cl,fey,cbf,meg,lir,wil.*

GROTE GELE KWIKSTAART. De soort broedde aan 't sas te Ooigem, te Anzegem, te Avelgem aan de Schelde en te Harelbeke aan de Leie. *rbi,gou,dzf,fey.*

BLAUWBORST. Er werden broedgevallen genoteerd verspreid over de ganse regio. Volledige inventarisaties ontbreken, maar Dirk Derdeyn noteerde in zijn eentje 110 territoria in het interfluvium.

SPRINKHAANZANGER. Een zeker broedgeval vond plaats in coupure Deweer te Avelgem, mogelijks broedde de soort ook aan het Kulakbekken te Kortrijk. *ddd.*

RIETZANGER. In het Keibeekbekken en het Kulakbekken te Kortrijk kwam telkens 1 kp tot broeden. *ddd,cl,dey.*

BRAAMSLUIPER. De soort broedde in de Rodenbachstraat te Vichte. *vac.*

GLANSKOP. In de Spitaelsbossen te Anzegem kwam 1 kp tot broeden. *fey,chw.*

ROEK. In het Kasselrijbeekgebied te Waregem werd een nieuwe kolonie ontdekt goed voor 13 nesten. In Park de Bethune te Marke werden 17 nesten geteld, te Avelgem 16, te Gullegem (Groene Long) 15, te Kuurne aan de Oude Leie 24, te Kortrijk 14 (Sint-Denijsseweg), 26 (Kortrijkstraat) en 27 (Kortrijksesteenweg) en te Outrijve 14. Ook in Waarmaarde was er een kolonie (broedaantal niet bekend). *fey,ntj,chw,xaj,ddd,dbt,mad.*

PUTTER. In de Dageraadstraat te Menen werd 1 kp met 3 juv genoteerd. *fey.*

GRAUWE GORS. De soort broedde in het Scheldegebied te Spiere (er werd paring waargenomen) en mogelijk langs de oude spoorweg te Sint-Denijs. Daarnaast was er in Bellegem een éénmalige zangpost. *Vlaemynck Michel,fey,chw,ddd,div,dvc.*

coördinatie en redactie : Yann Feryn

gegevensverwerking : vwgzww.waarnemingen.be

interpretatie gegevens & tekst : Dirk Derdeyn (zwanen, ganzen, eenden, steltlopers en meeuwen), Free Claerbout (futen, aalscholvers, reigers, ooievaars, uilen, hoenderachtigen en overige niet-zangvogels), Yann Feryn (roofvogels) en Dieter Coelembier (zangvogels)

leescomité : Free Claerbout, Yves De Bosscher, Dirk Derdeyn, Emmanuel Desmet, Johan Hugelier, Luc Vandeghinste, Carlos Van de Ginste, Christoph Wintein.